

In Memoriam
Profesorius Vacys Milius
(1926 12 08 – 2005 10 02)

*Vacys Milius gimė 1926 m. gruodžio 8 d. Kretingos apskrities, Mo-
sėdžio valsčiaus, Šauklių kaime (dabar Skuodo r.), ūkininkų šeimoje. Mo-
kėsi Šačių ir Skuodo pradinėse mokyklose, Skuodo gimnazijoje. 1946 me-
tais įstojo į Vilniaus universiteto Istorijos-filologijos fakultetą pasirinkęs
etnografijos ir muziejininkystės specialybę. Dar studijuodamas universite-
te V. Milius pradėjo dirbti Istorijos institutui priklausiusiame Etnografi-
jos muziejuje, dalyvavo pirmoje etnografinėje ekspedicijoje (1948). Baigęs*

Vilniaus universitetą 1951 metais įstojo į SSSR mokslų akademijos N. Miklucho-Maklajaus etnografijos instituto aspirantūrą ir vadovaujamas P. Kušnerio apgynė kandidatinę (dabar daktaro) disertaciją „XIX a. – XX a. pirmosios pusės lietuvių valstiečių maistas ir namų apyvokos daiktai“ (1955). 1954 metais V. Milius grįžo į Mokslų akademijos Istorijos ir teisės instituto (dabar Lietuvos istorijos institutas) Archeologijos ir etnografijos sektorių (dabar Etnologijos skyrius) ir jame darbavosi iki gyvenimo pabaigos iš pradžių jaunesniuoju, vėliau vyresniuoju (nuo 1955) ir vyriausiuoju (nuo 1994) mokslo darbuotoju, skyriaus vedėju (1997–2001) ar tiesiog lankydamasis kaip laukiamas kolega. Įvairiais laikotarpiais dėstė Vilniaus ir Vytauto Didžiojo universitetuose, skatino jaunimą domėtis etnologija. 1993 metais Vytauto Didžiojo universitete apgynė humanitarinių mokslų srities etnologijos krypties habilituoto daktaro disertaciją „Lietuvos kaimo amatai ir technika XIX a. – XX a. pirmojoje pusėje“, o 1994 metais Vytauto Didžiojo universiteto senatas jam suteikė profesoriaus vardą. 1997 metais buvo išrinktas Lietuvių katalikų mokslo akademijos akademiku.

Profesoriaus tirtos sritys – maistas, amatas ir malūnai, žemdirbystės įrankiai, namų buitis, kapinės ir kryždirbystė. Šalia jų buvo lietuvių etnologijos istoriografijos tyrimai ir bibliografijos sudarymas bei publikavimas, lokaliųjų tyrimų organizavimas ir propagavimas, etnografinių šaltinių leidyba ir daugybė kitų darbų bei veiklos, rodžiusios jo begalinį atsidavimą mokslui ir Tėvynei. Vacys Milius apdovanotas Jono Basanavičiaus premija (1993), Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ketvirtojo laipsnio ordinu (1997), jam suteikta Lietuvos Respublikos mokslo premija (2003). Tai jo kaip mokslininko, klojusio tvirtus pagrindus Lietuvos etnologijai, įvertinimas.

Vacys Milius mirė Vilniuje 2005 metų spalio 2 dieną. Palaidotas Rokantiškių kapinėse Vilniuje.

Auksuolė Čepaitienė